<u>અસ્વીકરણ:</u> સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

કંડલા એક્સપોર્ટ કોર્પોરેશન અને અન્યો

વિરુધ્ધ

મેસર્સ ઓસીઆઈ કોર્પોરેશન અને અન્યો.

(દીવાની અપીલ નંબર ૧૬૬૧–૧૬૬૩/૨૦૧૮)

ફેબ્રુઆરી ૦૭, ૨૦૧૮

માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી આર. એફ. નરીમન

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી નવીન સિન્હા

વાણિજ્યિક અદાલતો, વાણિજ્યિક વિભાગ અને ઉચ્ચ અદાલતોના વાણિજ્યિક

અપીલીય વિભાગ અધિનિયમ, ૨૦૧૫:

કલમ–૧૩ (૧)–હેઠળ અપીલ–વિદેશી ચુકાદાના અમલીકરણ સામે–જાળવણીક્ષમતા–ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વાણિજ્યિક વિભાગે વિદેશી ચુકાદાને લાગુ કરવાનો આદેશ પસાર કર્યો– તેની સામે અપીલ. કલમ ૧૩ (૧)– મુજબ આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવે છે કે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ વિદેશી ચુકાદાને લાગુ કરવાના ચુકાદામાંથી અપીલ ન હોવાથી, આવી કોઈ અપીલ કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટ હેઠળ જાળવવા યોગ્ય રહેશે નહીં–અપીલ પર, ઠરાવ્યુ કલમ ૫૦ એ આર્બિટ્રેશનની બાબતો પર સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતામાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈ છે–કલમ–૧૩ (૧) એ આર્બિટ્રેશનની સરખામણીમાં એક સામાન્ય જોગવાઈ છે–બંને કાયદાઓના સુમેળભર્યા નિર્માણના સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને, તેઓ વિશેષ કાનૂનને અસર આપીને શ્રેષ્ઠ રીતે સુસંગત છે, એટલે કે **આર્બિટ્રેશન** એક્ટ અને વધુ સામાન્ય કાનૂન એટલે કે કોમર્શિયલ કોર્ટ્સ એક્ટ–તેથી, તેની હેઠળ અપીલ જાળવી શકાતી નથી. આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ જાળવવા યોગ્ય રહેશે નહીં. વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧)–આની વિરુદ્ધ અર્થઘટન વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના ઉદ્દેશ્યની સીધી વિરુદ્ધ હશે, એટલે કે વિવાદોનું ઝડપી નિરાકરણ–મધ્યસ્થી અને સમાધાન અધિનિયમ ૧૯૯૬–કલમ–૫૦–કાયદાનું અર્થઘટન–સુમેળપૂર્ણ નિર્માણનો સિદ્ધાંત.

અરજીઓ ફગાવી દેતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ કે:૧. આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ની કલમ ૫૦ એ આર્બિટ્રેશન સંબંધિત બાબતો પર સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતામાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈ છે, અને જે પ્રકૃતિમાં સંપૂર્ણ છે.તેમાં * ફ્યુએર્સ્ટ ડે લૉસન * કેસમાં ઉલ્લેખિત નકારાત્મક આચાત છે કે જે અપીલોનો અધિનિયમમાં ઉલ્લેખ નથી, તે સ્વીકાર્ય નથી.આ કેસ હોવાથી, તે સ્પષ્ટ છે કે વાણિજ્યિક અદાલત, વાણિજ્યિક વિભાગ અને ઉચ્ચ અદાલતોના વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ અધિનિયમ, ૨૦૧૫ (વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ) ની કલમ ૧૩ (૧) વ્યાવસાયિક વિવાદોમાંથી ઉદ્ભવતા અપીલોને લગતી મધ્યસ્થતાની સામાન્ય જોગવાઈ હોવાથી, મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ હેઠળ આવતા કેસોને લાગુ પડશે નહીં. [પેરા ૨૧] [૯૩૩–બી–ડી]

૨. એ પ્રશ્ન હજુ પણ ઊભો થાય છે કે મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૩૭ને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં સ્પષ્ટ રીતે શા માટે સામેલ કરવામાં આવી હતી, જે સમાન રીતે સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતામાં સમાવિષ્ટ અપીલની વિશેષ જોગવાઈ છે, જે કોઈ પણ સંજોગોમાં વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની બહાર હશે. એક જવાબ એ છે કે આ ખૂબ જ કાળજીપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હતું.બીજો જવાબ એ હોઈ શકે છે કે કલમ ૩૭ પોતે આર્બિટ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ, ૨૦૧૫ દ્વારા સુધારવામાં આવી હતી, જે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ તરીકે તે જ દિવસે અમલમાં આવી હતી, સંસદે તેના વિવેકમાં વિચાર્યું હતું કે, એ વાત પર ભાર મૂકવો જરૂરી છે કે

સુધારેલી કલમ ૩૭ને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) માં સમાવિષ્ટ સામાન્ય જોગવાઈ પર પ્રાધાન્ય હશે. સંજોગવશાત, ૨૦૧૫ના સુધારામાં આર્બિટ્રેશન એક્ટમાં અપીલપાત્ર આદેશોની શ્રેણીમાં વધુ એક શ્રેણી રજૂ કરવામાં આવી હતી, એટલે કે, એક એવી શ્રેણી જ્યાં કલમ ૮ હેઠળ પક્ષોને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવાનો ઇનકાર કરતો આદેશ આપવામાં આવે છે.સંસદને એ હકીકત પર ભાર મૂકવો જરૂરી લાગ્યો હશે કે કલમ ૮ હેઠળ પક્ષકારોને મધ્યસ્થતા માટે સંદર્ભિત કરવાનો આદેશ કલમ ૩૭ (૧) (એ) હેઠળ અપીલપાત્ર નથી અને તેથી, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ અપીલપાત્ર રહેશે નહીં. કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૩૭નો સમાવેશ કરવાનું અંતિમ કારણ ગમે તે હોય, ફ્યુએર્સ્ટ ડે લૉસન કેસમાં ચુકાદાના નિર્ણયનો ગુણોત્તર લાગુ થશે, અને આમ હોવાથી, આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ માત્ર કલમ ૫૦ની કવાયતને અનુસરવી પડશે.[પેરા ૨૨] [૯૩૩–ઈ–એચ; ૯૩૪–એ]

૩. આ કલમ ૫૦ની ભાષામાંથી જ અનુસરે છે.વિદેશી પુરસ્કારોના અમલીકરણના તમામ આર્બિટ્રેશન કેસોમાં, કલમ ૫૦ જ અપીલ પૂરી પાડે છે.અપીલ માટે જોગવાઈ કર્યા પછી, અપીલનું મંચ "આવા આદેશોની અપીલ સાંભળવા માટે કાયદા દ્વારા અધિકૃત અદાલત પર" છોડી દેવામાં આવે છે.તેથી, યોગ્ય રીતે વાંચવામાં આવેલી કલમ ૫૦ નો અર્થ એ થશે કે જો અપીલ ઉપરોક્ત જોગવાઈ હેઠળ હોય, તો જ વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧)

એ એવી અપીલની સુનાવણી અને નિર્ણય લેનાર મંચને નિર્ધારિત કરવા માટે આકર્ષિત થશે.[પરિચ્છેદ ૨૩] [૯૩૪–બી]

૪. બંને કાયદાના ઉદ્દેશોને જોતાં, તે સ્પષ્ટ છે કે આર્બિટ્રેશન પોતે જ પક્ષો વચ્ચેના વિવાદોનું ઝડપી નિરાકરણ છે. તેવી જ રીતે, જો ભારતે આંતરરાષ્ટ્રીય સમુદાયમાં વ્યાપારી રીતે સમાન ભાગીદાર તરીકે રહેવું હોય તો વિદેશી પુરસ્કારોની અમલવારી શક્ય તેટલી વહેલી તકે થવી જોઈએ.હકીકતમાં, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમના અમલીકરણ માટેનું કારણ એ છે કે મોટી રકમ સાથે સંકળાયેલા વ્યાવસાયિક વિવાદોનો ઝડપથી નિર્ણય લેવો જોઈએ.બંને કાયદાઓના ઉદ્દેશોને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યારે કલમ ૫૦ વિદેશી પુરસ્કારોને ઝડપથી લાગુ કરવા માટે અપીલને દૂર કરે છે ત્યારે વધારાની અપીલ આપવામાં આવે છે, તો તે આર્બિટ્રેશન એક્ટ અને કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટને તેમના માથા પર ફેરવશે.[પેરા ૨૮] [૯૩૫–જી–એચ; ૯૩૬–એ]

૫. જો ભારતમાં લાગુ કરવાના વિદેશી ચુકાદામાં સમાવિષ્ટ રકમ એક કરોડ રૂપિયાથી ઓછી હોય અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયના એક જ ન્યાયાધીશે આવા ચુકાદાને લાગુ કરવાનો હોય, તો વિદેશી ચુકાદાના ઝડપી અમલના ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને કોઈ અપીલ કરવામાં આવશે નહીં.જો કે, જો સમાન સંજોગોમાં, વિદેશી એવોર્ડ રૂ. એક કરોડ કે તેથી વધુ માટે હોય, તો વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ અપીલ કરીને આવા એવોર્ડના

અમલીકરણમાં વધુ વિલંબ થશે. આવું કોઈપણ અર્થઘટન વાહિયાતપણું તરફ દોરી જશે અને તે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ દ્વારા હાંસલ કરવા માગવામાં આવેલા ઉદ્દેશ્યની સીધી વિરુદ્ધ હશે, એટલે કે રૂ. ૧ કરોડ અને તેનાથી વધુની રકમ સાથે સંકળાયેલા વ્યાવસાયિક પ્રકૃતિના વિવાદોનું ઝડપી નિરાકરણ.આ કારણોસર પણ, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) નો અર્થ અધિનિયમ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુ અનુસાર થવો જોઈએ. વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩નું કોઈપણ બાંધકામ, જે વિદેશી ચુકાદાના ઝડપી અમલીકરણને બદલે વધુ વિલંબ તરફ દોરી જશે, તેથી તેને ટાળવું જોઈએ.[પરિચ્છેદ ૨૮] [૯૩૬–બી–ડી]

૬. બંને કાયદાઓના સુમેળભર્યા નિર્માણના સિદ્ધાંતને લાગુ કરવા પર પણ, તે સ્પષ્ટ છે કે તેઓ વિશેષ કાયદા એટલે કે આર્બિટ્રેશન એક્ટને અસર આપીને શ્રેષ્ઠ રીતે સુસંગત છે, જે વધુ સામાન્ય કાયદા, એટલે કે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટને આર્બિટ્રેશન સિવાયના ક્ષેત્રોમાં કામ કરવા માટે છોડી દેવામાં આવે છે.[પરિચ્છેદ ૨૮] [૯૩૬–ડી–ઈ]

*ફ્યુઅર્સ્ટ ડે લૉસન લિમિટેડ વિ. જિંદાલ એક્સપોર્ટ્સ લિમિટેડ
(૨૦૧૧) ૮ એસસીસી ૩૩૩:[૨૦૧૧] ૧૧ એસસીઆર ૧; સુમિતોમો કોર્પોરેશન વિ. સીડીસી ફાઇનાન્શિયલ સર્વિસીસ (મોરેશિયસ) લિમિટેડ અને અન્યો અન્ય. (૨૦૦૮) ૪ એસસીસી ૯૧:[૨૦૦૮] ૩ એસસીઆર ૩૦૯;

અરુણ દેવ ઉપાધ્યાય વિ. ઈન્ટિગ્રેટેડ સેલ્સ સર્વિસ લિમિટેડ (૨૦૧૬) ૯ એસસીસી ૫૨૪:[૨૦૧૬] ૭ એસ. સી. આર. ૯૭૬–પર આધાર રાખ્યો.

સીઆઇટી વિ. ઇન્ડો–મર્કન્ટાઇલ બેંક લિમિટેડ. [૧૯૫૯] ૨ સપ્લિમેન્ટ.એસસીઆર

૨૫૬ ; યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. મોહિન્દ્રા સપ્લાય કંપની [૧૯૬૨] ૩ એસસીઆર ૪૯૭–નો ઉલ્લેખ.

<u>કેસ કાયદા સંદર્ભ</u>

[૨૦૧૧] ૧૧ એસ. સી. આર. ૧ એ પેરા ૮ પર આધાર રાખ્યો હતો

[૧૯૫૯] ૨ .એસ. સી. આર. ૨૫૬ નો સંદર્ભ પેરા ૧૪ માં આપવામાં આવ્યો છે.

[૧૯૬૨] ૩ એસ. સી. આર. ૪૯૭ નો સંદર્ભ પેરા ૨૦ માં આપવામાં આવ્યો છે

[૨૦૦૮] ૩ એસ. સી. આર. ૩૦૯ પેરા ૨૪ પર આધાર રાખે છે

[૨૦૧૬] ૭ એસસીઆર ૯૭૬ પેરા ૨૫ પર આધાર રાખે છે

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શનઃ

સિવિલ અપીલ નંબર ૧૬૬૧–૧૬૬૩/૨૦૧૮.

પ્રથમ અપીલ નંબર ૩૦૯૬,૩૦૯૭ અને ૩૦૯૮/૨૦૧૭ માં અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત હાઈકોર્ટના ૨૮.૦૯.૨૦૧૭ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

વી. ગિરી, વરિષ્ઠ વકીલ, મહેશ અગ્રવાલ, અર્ચિત જાની, કીર્તિ કુમાર ઠક્કર, ઋષભ પારિખ, નિશાંત રાવ, રાજેશ કુમાર, ઈ. સી. અગ્રવાલા, અપીલકર્તાઓના વકીલો.

તેજસ કરિયા, સુશ્રી અનન્યા અગ્રવાલ, સુશ્રી સુરભી લાલ, રવિંદર નિઝવાન, એસ. એસ. શ્રોફ, પ્રતિવાદીઓ માટે વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો **આર. એફ. નરીમન, ન્યાયમુર્તિ** દ્વારા દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો ૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.
૨. વર્તમાન અપીલ એક મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન ઉઠાવે છે કે શું આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (ત્યારબાદ "આર્બિટ્રેશન એક્ટ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની કલમ ૫૦ હેઠળ ચાલવા યોગ્ય ન હોય તેવી અપીલ, તેમ છતાં કોમર્શિયલ કોર્ટ્સ, કોમર્શિયલ ડિવિઝન અને કોમર્શિયલ અપીલેટ ડિવિઝન ઓફ હાઈ કોર્ટ્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ (ત્યારબાદ "કોમર્શિયલ કોર્ટ્સ એક્ટ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ ચાલવા યોગ્ય છે કે કેમ.

૩. ઉપરોક્ત મુદ્દાને નક્કી કરવા માટે જરૂરી સંક્ષિપ્ત તથ્યો નીચે મુજબ છે.૨૮મી એપ્રિલ, ૨૦૧૪ના રોજ, અનાજ અને ફીડ વેપાર સંગઠન (જી. એ. એફ. ટી. એ.) ના આર્બિટ્રેશન નિયમ ૧૨૫ અનુસાર આર્બિટ્રેશન એવોર્ડ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં અપીલકર્તાઓ, જેઓ વેચાણકર્તા હતા, તેમને ખરીદદારો હતા તેવા પ્રતિવાદીઓને ૪ ટકાના ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ સાથે ૮૪૬,૭૫૦ અમેરિકી ડોલરની રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.અપીલમાં, ૧૬મી એપ્રિલ, ૨૦૧૫ના એક આદેશ દ્વારા, અપીલ ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તાઓને ત્રિમાસિક વિરામ પર ગણવામાં આવતા ૪ ટકાના દરે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ સાથે ૮૧૫,૦૦૦ અમેરિકી ડોલરની રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

૪. અપીલ એવોર્ડથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાઓએ રાણીની બેન્ચ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી.જોકે, આ અપીલ ૧૪મી જુલાઈ, ૨૦૧૫ના રોજ એ આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલો ચુકાદો દેખીતી રીતે ખોટો ન હતો.ઉપરોક્ત ચુકાદા સામે, અપીલકર્તાઓએ ક્વીન્સ બેન્ચ ડિવિઝન, કોમર્શિયલ કોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી, જેને ૧૫ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૫ના રોજ નકારી કાઢવામાં આવી હતી.અપીલકર્તાઓએ, વિચલિત થયા વિના, યુ. કે. માં અપીલ કોર્ટ, સિવિલ ડિવિઝન સમક્ષ વધુ એક અપીલ દાખલ કરી હતી. અપીલ કોર્ટે આ આધાર પર અપીલ કરવાની મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે એવોર્ડ દેખીતી રીતે ખોટો ન હતો.

૫. દરમિયાન, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા જિલ્લા અદાલત, ગાંધીધામ–કચ્છ સમક્ષ ૨૯મી જૂન, ૨૦૧૫ના રોજ આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૪૮ હેઠળ ૨૦૧૫ની E. P. No.૧૬૭ of 2015 તરીકે દરખાસ્તની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.૭મી માર્ચ, ૨૦૧૬ના રોજ, અપીલકર્તાઓએ આ અરજી સામે તેમના વાંધાઓ દાખલ કર્યા હતા.૧૨મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ, પ્રતિવાદીઓએ ગુજરાત હાઈકોર્ટ સમક્ષ, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૫ (૫) હેઠળ, અમલની અરજીને હાઈકોર્ટમાં સ્થાનાંતરિત કરવા માટે યોગ્ય આદેશ માટે અરજી કરી હતી.૧૧મી નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના આદેશ દ્વારા, ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત ફાંસીની અરજીને ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વાણિજ્યિક વિભાગમાં સ્થાનાંતરિત કરી હતી અને ૩જી માર્ચ, ૨૦૧૭ના રોજ આ અદાલત દ્વારા ઉપરોક્ત આદેશ સામે વિશેષ રજા અરજીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૬. ૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૭ના રોજ ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતે અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા વાંધાઓને ફગાવી દીધા હતા અને પ્રતિંવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામા આવેલી દરખાસ્તની અરજીને મંજૂરી આપી હતી.આ ચુકાદાથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાઓએ વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ હેઠળ અપીલ દાખલ કરી હતી, જેને ૨૮મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૭ના વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ અપીલનો કોઈ વધારાનો અધિકાર પ્રદાન

કરતો નથી, જે અન્યથા મધ્યસ્થતા અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ અપીલકર્તાઓને ઉપલબ્ધ નથી. આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ માત્ર વિદેશી ચુકાદાને લાગુ કરવાની અરજી નકારી કાઢવામાં આવે તો જ અપીલ માટે જોગવાઈ કરે છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા, ઉચ્ચ અદાલતે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કાયદાકીય નીતિને ધ્યાનમાં રાખીને (જે વિદેશી ચુકાદાના અમલીકરણને લગતી બાબતો ઝડપથી નક્કી કરવાની હતી) જણાવ્યું હતું કે અપીલ ઉપરોક્ત કલમ હેઠળ વિદેશી ચુકાદાને લાગુ કરવાના ચુકાદામાંથી નથી આવતી, તેથી આવી કોઈ અપીલ વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ હેઠળ જાળવવા યોગ્ય રહેશે નહીં.

૭. અપીલકર્તાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી વી. ગિરીએ અમોને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની સખત વિગતવાર માહિતી આપી છે.તેમણે ઉપરોક્ત કાયદાની કલમ ૩ થી ૭ પર આધાર રાખ્યો અને પછી અમોનેકલમ ૧૩ પર લઈ ગયા.વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, કલમ ૧૩ ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગના નિર્ણયથી વ્યથિત કોઈપણ વ્યક્તિને અપીલ પૂરી પાડે છે, અને મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ ને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં કોઈ સ્થાન મળ્યું નથી, તે સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૧૩ (૧) ની વ્યાપક ભાષા મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ માં સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, અપીલનો અધિકાર પ્રદાન કરશે. તેમના જણાવ્યા અનુસાર, જ્યારે કલમ ૨૧ સાથે વાંચવામાં આવે ત્યારે આ વધુ સ્પષ્ટ થઈ ગયું, જે જોગવાઈ કરે છે કે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની જોગવાઈઓ હાલમાં

અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં અસંગત હોવા છતાં અસર કરશે.તેમણે દલીલ કરી હતી કે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૩૭, જેનો વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે ખાસ કરીને ઉપરોક્ત જોગવાઈમાં ગણાયેલી અપીલની વાત કરે છે, જેમાં "અને અન્ય કોઈ નહીં" અભિવ્યક્તિ છે, જે અભિવ્યક્તિ આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦માં તેની ગેરહાજરીને કારણે સ્પષ્ટ છે. તેમણે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની ભાષા અત્યંત વ્યાપક છે–તેમાં ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા "નિર્ણયો", "ચુકાદાઓ" અને/અથવા "આદેશો" નો સમાવેશ થાય છે, અને એવું હોવાથી, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામા આવેલી ફાંસીની અરજીને મંજૂરી આપતો ૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૭નો વિવાદિત ચુકાદો ચોક્કસપણે "નિર્ણય" અને/અથવા "ચુકાદો" હશે, જે સ્પષ્ટ રીતે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) માં સમાવિષ્ટ વ્યાપક શરતો દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે. તેમણે કલમ ૧૩ (૨) પર એ જણાવવા માટે પણ આધાર રાખ્યો હતો કે, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ અમલમાં આવ્યા પછી, અપીલ માત્ર તેમાં દર્શાવેલ રીતે જ થાય છે.

ઉપરોક્ત કાયદો અને કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર અન્યથા નહીં. વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, કાયદાની યોજના દર્શાવે છે કે, રૂ. ૧ કરોડથી વધુની તમામ બાબતોમાં, કાયદાકીય ઉદ્દેશ અપીલ પ્રદાન કરવાનો છે, જેમાં સામેલ દાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, કલમ ૧૪ હેઠળ, આવી અપીલ દાખલ કરવાની

તારીખથી ૬ મહિનાના સમયગાળાની અંદર ઝડપથી નિકાલ કરવામાં આવશે.વિદ્વાન વકીલે અમોને આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫ નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, જેમાં આર્બિટ્રેશન એક્ટના ભાગ ૧ ની વાત છે ત્યાં સુધી બિન–અવરોધક કલમ છે, અને જણાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી આર્બિટ્રેશન એક્ટના ભાગ ૨ ની વાત છે ત્યાં સુધી સમાન બિન–અવરોધક કલમની ગેરહાજરી નોંધપાત્ર છે.તેથી, આ એવો કેસ પણ નથી જ્યાં સ્પર્ધાત્મક બિન–અસ્થાયી કલમો હોય અને તેથી, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૨૧ ને સંપૂર્ણ અમલમાં મૂકવી આવશ્યક છે.તેમના જણાવ્યા અનુસાર, આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૪૯ એ પણ સ્પષ્ટ કરે છે કે એવોર્ડ એ કોર્ટનો હુકમનામું માનવામાં આવશે જે તેને લાગુ કરે છે.આ કેસ હોવાથી, આવા હુકમની અપીલ વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવે છે, જે તેમના દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે તેમ, "નિર્ણયો", "ચુકાદાઓ" અને "આદેશો" ની વાત કરે છે.તેમણે પોતાની દલીલોને સમર્થન આપવા માટે આ અદાલત અને ઉચ્ચ અદાલતોના અનેક ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૮. બીજી તરફ પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી તેજસ કારિયાએ વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૦ અને ૧૧ પર ભારપૂર્વક આધાર રાખ્યો હતો. વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૪૭નું સ્પષ્ટીકરણ, જ્યારે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટની કલમ ૧૧ સાથે વાંચવામાં આવે છે, ત્યારે તે સ્પષ્ટ કરે છે કે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટની કલમ

૨૧માં સમાવિષ્ટ બિન–અવરોધક કલમ કલમ ૧૧ને રસ્તો આપે છે, અને આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ વિદેશી એવોર્ડના અમલને મંજૂરી આપતી અરજી સામે અપીલ પર પ્રતિબંધ મૂકે છે, તેથી કલમ ૧૩ નુકસાનની બહાર હશે, જ્યાં સુધી તેના ક્લાયન્ટનો સંબંધ છે.તેમણે ફ્યુઅર્સ્ટ ડે લૉસન લિમિટેડ વિરુદ્ધ જિંદાલ એક્સપોર્ટ્સ લિમિટેડ, (૨૦૧૧) ૮ એસ. સી. સી. ૩૩૩ કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા પર ભાર મૂક્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે આર્બિટ્રેશન એક્ટ એ આર્બિટ્રેશન સંબંધિત તમામ બાબતો પર સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતા છે, જે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટની કલમ ૧૩માં સમાવિષ્ટ સામાન્ય કાયદાની લાગુ પડતીને બાકાત રાખશે. ઉપરાંત, તેમના જણાવ્યા અનુસાર, બંને કાયદાનો ઉદ્દેશ આર્બિટ્રેશન અને/અથવા વ્યાપારી વિવાદોને લગતી બાબતોને ઝડપથી નક્કી કરવાનો છે અને, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ દ્વારા વધારાની અપીલની જોગવાઈ, જે આર્બિટ્રેશન એક્ટ દ્વારા ગર્ભિતપણે બાકાત છે, તે બંને કાયદાઓના ઉદ્દેશ્ય સામે લડશે.તેમણે આ રજૂઆતોને સમર્થન આપવા માટે આ અદાલત અને ઉચ્ચ અદાલતોના અન્ય વિવિધ ચુકાદાઓ પર પણ આધાર રાખ્યો હતો.

વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે રૂ. ૧ કરોડથી ઓછી રકમના વિદેશી પુરસ્કારોના અમલીકરણના કિસ્સાઓમાં, કોઈ અપીલ કરવામાં આવશે નહીં.જો કે, વિદેશી પુરસ્કારમાં સમાવિષ્ટ રકમ રૂ. ૧ કરોડથી વધુ હોવાથી, વધારાની અપીલ કરવામાં આવશે તેવું કારણ નથી.કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટનો આ ઈરાદો નથી. તેમણે અમને વર્તમાન અપીલને નકારી કાઢવા માટે પણ

પ્રોત્સાહિત કર્યા, એમ કહીને કે અપીલકર્તાઓ દ્વારા વર્તમાન પ્રયાસ અનિવાર્ય વિલંબ કરવાનો વધુ એક પ્રયાસ હતો, અને અમને યુ. કે. માં વિવિધ કાર્યવાહી તેમજ આ દેશની કાર્યવાહીમાં રજૂઆત કરવા માટે સંદર્ભિત કર્યા કે આપણે ફક્ત આ જ આધાર પર અપીલને નકારી કાઢવી જોઈએ.

૯. બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, એ નોંધવું રસપ્રદ છે કે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટ તેમજ ૨૦૧૫નો વિગતવાર આર્બિટ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ, બંને એક જ દિવસે એટલે કે ૨૩ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫ના રોજ ભારતના કાયદા પંચના બે અહેવાલોના પરિણામે અમલમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા.

૧૦. વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ માટેના ઉદ્દેશો અને કારણોનું નિવેદન, અન્ય બાબતોની સાથે, પ્રદાન કરે છેઃ

> "ઊંચા મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદોના ઝડપી નિકાલની જોગવાઈ કરવાની દરખાસ્ત છેલ્લા કેટલાક સમયથી સરકાર વિચારણા હેઠળ છે.ઉચ્ચ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદોમાં જટિલ તથ્યો અને કાયદાના પ્રશ્નો સામેલ હોય છે.તેથી, તેમના વહેલા નિરાકરણ માટે એક સ્વતંત્ર તંત્ર પ્રદાન કરવાની જરૂર છે.વ્યાપારી વિવાદોનું વહેલું સમાધાન સ્વતંત્ર અને પ્રતિભાવશીલ ભારતીય કાનૂની વ્યવસ્થા વિશે રોકાણકાર જગત માટે સકારાત્મક છબી બનાવશે.

XXX

૬. ઉચ્ચ અદાલતોના વાણિજ્યિક અદાલતો, વાણિજ્યિક વિભાગ અને વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ વટહુકમ, ૨૦૧૫ને બદલવા માટે ઉચ્ચ અદાલતોના વાણિજ્યિક અદાલતો, વાણિજ્યિક વિભાગ અને વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ બિલ, ૨૦૧૫ રજૂ કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે નીચેની જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છેઃ––

((i) જે પ્રદેશ પર કોઈ ઉચ્ચ ન્યાયાલય સામાન્ય મૂળ નાગરિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે તે પ્રદેશ સિવાય જિલ્લા સ્તરે વાણિજ્યિક અદાલતોની રચના;

((૨) જે ઉચ્ચ અદાલતો પહેલાથી જ સામાન્ય નાગરિક અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી રહી છે અને જે ક્ષેત્રો પર તે મૂળ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે તેના પર પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા હોય તેવા ઉચ્ચ અદાલતોમાં વાણિજ્યિક વિભાગોની રચના; (૩) વાણિજ્યિક અદાલતોના આદેશો અને ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગના આદેશો સામે અપીલની સુનાવણી કરવા માટે તમામ ઉચ્ચ અદાલતોમાં વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગની રચના;

((૪) આવી વાણિજ્યિક અદાલતો અને વાણિજ્યિક વિભાગનો લઘુતમ આર્થિક અધિકારક્ષેત્ર એક કરોડ રૂપિયા પ્રસ્તાવિત છે; અને

(૫) વાણિજ્યિક અદાલતો અને વાણિજ્યિક વિભાગોને લાગુ પડતી સિવિલ પ્રોસિજર સંહિતા, ૧૯૦૮માં સુધારો કરવો, જે વર્તમાન ઉચ્ચ ન્યાયાલયના નિયમો અને સિવિલ પ્રોસિજર સંહિતા, ૧૯૦૮ની અન્ય જોગવાઈઓ પર લાગુ થશે, જેથી કાર્યક્ષમતામાં સુધારો થાય અને વાણિજ્યિક કેસોના નિકાલમાં વિલંબમાં ઘટાડો થાય.

૭. પ્રસ્તાવિત બિલ આર્થિક વિકાસને વેગ આપશે, ભારતીય ન્યાય વિતરણ પ્રણાલીની આંતરરાષ્ટ્રીય છબીમાં સુધારો કરશે અને રાષ્ટ્રની કાનૂની સંસ્કૃતિમાં રોકાણકાર જગતનો વિશ્વાસ વધારશે.

૧૧. આ અપીલોનો નિર્ણય લેવાના હેતુસર વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની સંબંધિત જોગવાઈઓ નીચે મુજબ છેઃ

"૨. વ્યાખ્યાઓ.(૧) આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભમાં અન્યથા જરૂરી ન હોય ત્યાં સુધી, (i) વ્યાપારી વિવાદના સંબંધમાં "નિર્દિષ્ટ મૂલ્ય" નો અર્થ કલમ ૧૨ અનુસાર નિર્ધારિત દાવાના સંબંધમાં વિષય–વસ્તુનું મૂલ્ય હશે, જે એક કરોડ

રૂપિયાથી ઓછું નહીં હોય અથવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવે તેટલું ઊંચું મૂલ્ય હશે.

૪. હાઈકોર્ટના વાણિજ્યિક વિભાગનું બંધારણ.– (૧) સામાન્ય નાગરિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી તમામ ઉચ્ચ અદાલતોમાં, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના મુખ્ય ન્યાયાધીશ, આદેશ દ્વારા, આ અધિનિયમ હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી અધિકારક્ષેત્ર અને સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના હેતુથી એક જ ન્યાયાધીશની બનેલી એક અથવા વધુ બેંચો ધરાવતા વાણિજ્યિક વિભાગની રચના કરી શકે છે.

(૨) ઉચ્ચ ન્યાયાલયના મુખ્ય ન્યાયાધીશ ઉચ્ચ ન્યાયાલયના એવા ન્યાયાધીશોની વાણિજ્યિક વિભાગના ન્યાયાધીશો તરીકે નિમણૂક કરશે જેમને વ્યાવસાયિક વિવાદો સાથે વ્યવહાર કરવાનો અનુભવ હોય.

૫. વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગનું બંધારણ.–(૧) કલમ ૩ની પેટા–કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામું બહાર પાડ્યા પછી અથવા કલમ ૪ની પેટા–કલમ (૧) હેઠળ આદેશ જારી કર્યા પછી, સંબંધિત ઉચ્ચ ન્યાયાલયના મુખ્ય ન્યાયાધીશે, આદેશ દ્વારા, અધિનિયમ દ્વારા તેને આપવામાં આવેલ અધિકારક્ષેત્ર અને સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના હેતુથી એક અથવા વધુ ખંડપીઠો ધરાવતા વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગની રચના કરશે.

(૨) ઉચ્ચ ન્યાયાલયના મુખ્ય ન્યાયાધીશ ઉચ્ચ ન્યાયાલયના એવા ન્યાયાધીશોની નિમણૂક કરશે જેમને વાણિજ્યિક અપીલીય વિભાગના ન્યાયાધીશો તરીકે વ્યાવસાયિક વિવાદો સાથે વ્યવહાર કરવાનો અનુભવ હોય.

૭. ઉચ્ચ અદાલતોના વાણિજ્યિક વિભાગોનો અધિકારક્ષેત્ર._

સામાન્ય મૂળ નાગરિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી ઉચ્ચ અદાલતમાં દાખલ કરવામાં આવેલા ચોક્કસ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદોને લગતા તમામ દાવાઓ અને અરજીઓ તે ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા સાંભળવામાં આવશે અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવશે:એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે વ્યાપારી વિવાદોને લગતા તમામ દાવાઓ અને અરજીઓ, જે જિલ્લા અદાલતથી ઓછી ન હોય તેવી અદાલતમાં હોય અને ઉચ્ચ અદાલતની મૂળ બાજુએ દાખલ કરવામાં આવે અથવા બાકી હોય, તેની સુનાવણી અને નિકાલ ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે:

વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ડિઝાઇન અધિનિયમ, ૨૦૦૦ની કલમ ૨૨ની પેટા–કલમ (૪) અથવા પેટન્ટ અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની કલમ ૧૦૪ના આધારે ઉચ્ચ અદાલતમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલા તમામ દાવાઓ અને અરજીઓની સુનાવણી અને નિકાલ ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા તે તમામ ક્ષેત્રોમાં કરવામાં આવશે કે જેના પર ઉચ્ચ ન્યાયાલય સામાન્ય મૂળ નાગરિક અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે.

૧૦. આર્બિટ્રેશન બાબતોના સંદર્ભમાં અધિકારક્ષેત્ર.–જ્યાં મધ્યસ્થતાનો વિષય ચોક્કસ મૂલ્યનો વ્યાપારી વિવાદ હોય અને –

(૧) જો આવી લવાદ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદ હોય, તો લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવી લવાદમાંથી ઉદ્ભવેલી તમામ અરજીઓ અથવા અપીલ, જે ઉચ્ચ અદાલતમાં દાખલ કરવામાં આવી છે, તેની સુનાવણી અને નિકાલ વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે, જ્યાં આવી ઉચ્ચ અદાલતમાં આવા વાણિજ્યિક વિભાગની રચના કરવામાં આવી હોય.

(૨) જો આવી લવાદ આંતરરાષ્ટ્રીય વાણિજ્યિક લવાદ સિવાયની હોય, તો ઉચ્ચ ન્યાયાલયની મૂળ બાજુએ દાખલ કરવામાં આવેલી લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવી લવાદમાંથી ઉદ્ભવેલી તમામ અરજીઓ અથવા અપીલની સુનાવણી અને નિકાલ વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે, જ્યાં આવી ઉચ્ચ અદાલતમાં આવા વાણિજ્યિક વિભાગની રચના કરવામાં આવી હોય.

(૩) જો આવી આર્બિટ્રેશન આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી આર્બિટ્રેશન સિવાયની હોય, તો આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવી આર્બિટ્રેશનમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ અરજીઓ અથવા અપીલ કે જે સામાન્ય રીતે કોઈ જિલ્લામાં મૂળ અધિકારક્ષેત્રની કોઈપણ મુખ્ય દીવાની અદાલત સમક્ષ હોય

(જે ઉચ્ચ અદાલત ન હોય), તે એવી આર્બિટ્રેશન પર પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વાણિજ્યિક અદાલતમાં દાખલ કરવામાં આવશે અને તેની સુનાવણી કરવામાં આવશે અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવશે, જ્યાં આવી વાણિજ્યિક અદાલતની રચના કરવામાં આવી હોય.

૧૧. વાણિજ્યિક અદાલતો અને વાણિજ્યિક વિભાગોના અધિકારક્ષેત્રના બાર.– **આ અધિનિયમમાં** કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, વાણિજ્યિક અદાલત અથવા વાણિજ્યિક વિભાગ કોઈ પણ વ્યાવસાયિક વિવાદને લગતા કોઈ પણ દાવા, અરજી અથવા કાર્યવાહીને ધ્યાનમાં લેશે નહીં અથવા નિર્ણય લેશે નહીં, જેના સંબંધમાં સિવિલ કોર્ટનો અધિકારક્ષેત્ર તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદા હેઠળ સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત રીતે પ્રતિબંધિત છે.

૧૩. વાણિજ્યિક અદાલતો અને વાણિજ્યિક વિભાગોના હુકમો સામે અપીલ. **– (૧)** વાણિજ્યિક અદાલત અથવા ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક વિભાગના નિર્ણયથી વ્યથિત કોઈપણ વ્યક્તિ ચુકાદા અથવા આદેશની તારીખથી સાઠ દિવસના સમયગાળાની અંદર તે ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગમાં અપીલ કરી શકે છે, જે કેસ હોઈ શકે છે:

પરંતુ આ અધિનિયમ અને આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ની કલમ ૩૭ દ્વારા સુધારેલા સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ના આદેશ XLIII હેઠળ

ખાસ ગણેલા વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આવા આદેશો સામે અપીલ કરવામાં આવશે.

(૨) હાલમાં અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાયદા અથવા હાઈકોર્ટના લેટર્સ પેટન્ટમાં કંઈપણ હોવા છતાં, આ કાયદાની જોગવાઈઓ સિવાય વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલતના કોઈપણ આદેશ અથવા હુકમનામા સામે કોઈ અપીલ કરવામાં આવશે નહીં.

૧૪. અપીલોનો ઝડપી નિકાલ.– વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ આવી અપીલ દાખલ કરવાની તારીખથી છ મહિનાના સમયગાળાની અંદર તેની સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલોનો નિકાલ કરવાનો પ્રયાસ કરશે.

૧૫. બાકી રહેલા કેસોની ટ્રાન્સફર.– (૧) મધ્યસ્થી અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ હેઠળની અરજીઓ સહિત તમામ દાવાઓ અને અરજીઓ, ઉચ્ચ અદાલતમાં બાકી રહેલા ચોક્કસ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદને લગતા, જ્યાં વાણિજ્યિક વિભાગની રચના કરવામાં આવી છે, તેને વાણિજ્યિક વિભાગમાં સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવશે.(૨) આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ હેઠળની અરજીઓ સહિત તમામ દાવાઓ અને અરજીઓ, જે કોઈ પણ જિલ્લા અથવા વિસ્તારમાં કોઈ પણ દીવાની અદાલતમાં બાકી રહેલા ચોક્કસ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદને લગતા હોય, જેના સંબંધમાં વાણિજ્યિક અદાલતની

રચના કરવામાં આવી હોય, તેને આવી વાણિજ્યિક અદાલતમાં સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવશેઃપરંતુ વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલતની રચના પહેલાં અદાલત દ્વારા અંતિમ ચુકાદો અનામત રાખવામાં આવ્યો હોય તેવી કોઈ પણ દાવો અથવા અરજી પેટા–કલમ (૧) અથવા પેટા–કલમ (૨) હેઠળ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે નહીં.

(૩) જ્યાં આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ હેઠળની અરજી સહિત, નિર્દિષ્ટ મૂલ્યના વ્યાપારી વિવાદને લગતી કોઈપણ દાવો અથવા અરજી પેટા–કલમ (૧) અથવા પેટા–કલમ (૨) હેઠળ વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલતમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે, ત્યાં આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ તે પ્રક્રિયાઓને લાગુ પડશે જે ટ્રાન્સફર સમયે પૂર્ણ ન હતી.

(૪) વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલત, જેમ કે કેસ હોઈ શકે છે, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ ના આદેશ XIV–A અનુસાર નવા સમયમર્યાદા નક્કી કરવા અથવા આવા દાવાના ઝડપી અને અસરકારક નિકાલ માટે જરૂરી હોય તેવા વધુ નિર્દેશો જારી કરવા માટે આવા ટ્રાન્સફર કરેલા દાવા અથવા અરજીના સંદર્ભમાં કેસ મેનેજમેન્ટની સુનાવણી કરી શકે છેઃપરંતુ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ના ઓર્ડર V ના નિયમ ૧ના પેટા–નિયમ (૧) ની જોગવાઈ આવા ટ્રાન્સફર કરેલા દાવા અથવા અરજીને લાગુ પડશે નહીં અને

અદાલત પોતાની વિવેકબુદ્ધિથી નવો સમયગાળો નક્કી કરી શકે છે, જેમાં લેખિત નિવેદન દાખલ કરવામાં આવશે.

(૫) જો આવો દાવો અથવા અરજી પેટા–કલમ (૧), પેટા–કલમ (૨) અથવા પેટા–કલમ (૩) માં નિર્દિષ્ટ રીતે સ્થાનાંતરિત કરવામાં ન આવે તો, ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ, દાવાના કોઈપણ પક્ષકારની અરજી પર, તે અદાલતમાંથી એવો દાવો અથવા અરજી પાછી ખેંચી શકે છે કે જેની સામે તે બાકી છે અને તેને સુનાવણી અથવા નિકાલ માટે, જેમ કે કેસ હોય તેમ, આવા દાવો પર પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા વાણિજ્યિક વિભાગ અથવા વાણિજ્યિક અદાલતમાં સ્થાનાંતરિત કરી શકે છે, અને સ્થાનાંતરણનો આવો આદેશ અંતિમ અને બંધનકર્તા રહેશે.

૨૧. ઓવરરાઈડિંગ અસર કરવા માટે કાર્ય કરો.– અન્યથા જોગવાઈ સિવાય, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં અથવા આ અધિનિયમ સિવાય હાલમાં અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદાના આધારે અસર કરતા કોઈપણ સાધનમાં અસંગત હોવા છતાં અસર કરશે.

૧૨. આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬એ આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦, આર્બિટ્રેશન (પ્રોટોકોલ એન્ડ કન્વેન્શન) એક્ટ, ૧૯૩૭ અને ફોરેન એવોર્ડ્સ (રેકગ્નિશન એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૬૧ને રદ કર્યો હતો. _તેનું લાંબું શીર્ષક નીચે મુજબ છેઃ

“સ્થાનિક મધ્યસ્થતા, આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી મધ્યસ્થતા અને વિદેશી મધ્યસ્થી પુરસ્કારોના અમલીકરણને લગતા કાયદાને એકીકૃત કરવા અને તેમાં સુધારો કરવા માટેનો કાયદો તેમજ સમાધાનને લગતા કાયદાને વ્યાખ્યાયિત કરવા અને તેની સાથે સંકળાયેલી અથવા આનુષંગિક બાબતો માટે.” આ કાયદો ચાર ભાગમાં વહેંચાયેલો છે.ભાગ ૧, જેની સાથે આપણે વર્તમાન અપીલમાં ચિંતિત નથી, તે ભારતમાં થતી સ્થાનિક તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદની વાત કરે છે.ભાગ ૨, જેની સાથે આપણે સીધા જ સંબંધિત છીએ, તે વિદેશી પુરસ્કારોના અમલીકરણની વાત કરે છે.વિદેશી પુરસ્કારને કલમ ૪૪માં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે, જેનો અર્થ થાય છે, પ્રથમ અનુસૂચિમાં નિર્ધારિત ન્યૂ યોર્ક સંમેલન લાગુ પડે તેવા મધ્યસ્થતા માટેના લેખિત કરારના અનુસરણમાં, અન્ય બાબતોની સાથે, વ્યાવસાયિક માનવામાં આવતા કાનૂની સંબંધોને કારણે વ્યક્તિઓ વચ્ચેના મતભેદો પર મધ્યસ્થી પુરસ્કાર.કલમ ૪૯ અને ૫૦, જેની સાથે આપણે સીધો સંબંધ ધરાવીએ છીએ, તે નીચે મુજબ છેઃ

“૪૯. વિદેશી પુરસ્કારોનો અમલ.—જો કોર્ટને સંતોષ થાય કે વિદેશી એવોર્ડ આ પ્રકરણ હેઠળ લાગુ કરવા યોગ્ય છે, તો એવોર્ડ તે કોર્ટનો હુકમનામું માનવામાં આવશે.

૫૦. અપીલપાત્ર આદેશો.—(૧) ના પાડતા આદેશ સામે અપીલ કરવી પડશે –

(એ) કલમ ૪૫ હેઠળ પક્ષકારોને મધ્યસ્થતા માટે સંદર્ભિત કરે છે;

(બી) આવા આદેશની અપીલ સાંભળવા માટે કાયદા દ્વારા અધિકૃત અદાલતને કલમ ૪૮ હેઠળ વિદેશી ચુકાદાનો અમલ કરવો.

(૨) આ કલમ હેઠળ અપીલમાં પસાર કરાયેલા આદેશ સામે કોઈ બીજી અપીલ કરવામાં આવશે નહીં, પરંતુ આ કલમની કોઈ પણ બાબત સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અપીલ કરવાના કોઈપણ અધિકારને અસર કરશે નહીં અથવા છીનવી લેશે નહીં."

૧૩. ૨૦૧૫ ના સુધારા અધિનિયમ દ્વારા, કાયદા પંચના અહેવાલને અનુસરીને, ભાગ ૧ માં સમાવિષ્ટ વિવિધ જોગવાઈઓમાં મોટા પાયે સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા. જ્યાં સુધી ભાગ ૨ નો સંબંધ છે, કલમ ૪૭ માં એક સમજૂતી ઉમેરવામાં આવી હતી જે નીચે મુજબ છેઃ

> “સમજૂતી.–આ કલમમાં અને આ પ્રકરણમાં નીચેની કલમોમાં, "અદાલત" નો અર્થ એ છે કે મધ્યસ્થી ચુકાદાના વિષયની રચના કરતા પ્રશ્નો નક્કી કરવા માટે મૂળ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી ઉચ્ચ અદાલત, જો તે તેના મૂળ નાગરિક અધિકારક્ષેત્ર પરના દાવાનો વિષય હોત અને અન્ય કિસ્સાઓમાં, આવી ઉચ્ચ અદાલતને ગૌણ અદાલતોના હુકમોની અપીલ સાંભળવા માટે અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી ઉચ્ચ અદાલતમાં."

૧૪. વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧), જેની સાથે આપણે આ અપીલમાં તરત જ સંબંધિત છીએ, તે બે ભાગોમાં છે.મુખ્ય જોગવાઈ, શ્રી ગિરી દ્વારા યોગ્ય રીતે રજૂ કરવામાં આવી છે તેમ, એક એવી જોગવાઈ છે જે ઉચ્ચ

ન્યાયાલયના વાણિજ્યિક વિભાગના ચુકાદાઓ, આદેશો અને હુકમો સામે અપીલની જોગવાઈ કરે છે.આ મુખ્ય જોગવાઈ માટે, પરંતુક દ્વારા એક અપવાદ બનાવવામાં આવ્યો છે.પરંતુકનો પ્રાથમિક હેતુ એક અપવાદ પ્રદાન કરીને મુખ્ય ભાગની સામાન્યતાને લાયક ઠેરવવાનો છે, જે CIT વિ. ઇન્ડો–મર્કેન્ટાઇલ બેંક લિમિટેડ, ૧૯૫૯ સપ્લિમેન્ટ (૨) એસસીઆર ૨૫૬ માં ૨૬૬–૨૬૭ પર ખૂબ જ આનંદ સાથે દર્શાવવામાં આવ્યો છે, આમઃ

"પરંતુકનું યોગ્ય કાર્ય એ છે કે તે અપવાદ પ્રદાન કરીને અને મુખ્ય અધિનિયમમાંથી એક ભાગ બહાર કાઢીને મુખ્ય અધિનિયમની સામાન્યતાને લાયક ઠરે છે, જે પરંતુક માટે મુખ્ય અધિનિયમમાં આવે છે.સામાન્ય રીતે તેને પરિશિષ્ટ દ્વારા કંઈક પ્રદાન કરવા અથવા મુખ્ય અધિનિયમ માટે વિદેશી હોય તેવા વિષય સાથે વ્યવહાર કરવા તરીકે વાંચવું એ પરંતુકના યોગ્ય કાર્ય માટે વિદેશી છે."તે બાંધકામનો મૂળભૂત નિયમ છે કે જે મુખ્ય બાબતને તે પરંતુક તરીકે રજૂ કરે છે તેના સંબંધમાં પરંતુકને ધ્યાનમાં લેવી આવશ્યક છે.તેથી તેનો મુખ્ય કાયદા સાથે સુમેળપૂર્વક અર્થઘટન કરવું જોઈએ.(પ્રતિ દાસ, સી. જે. અબ્દુલ જબર બટ વિરુદ્ધ જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્ય [(૧૯૫૭) એસસીઆર ૫૧,૫૯]). ભગવતી, જે., રામ નારાયણ સન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સેલ્સ ટેક્સના સહાયક કમિશનર [(૧૯૫૫) ૨ એસસીઆર ૪૮૩,૪૯૩] માં કહ્યું:

"તે અર્થઘટનનો મુખ્ય નિયમ છે કે કાયદાની ચોક્કસ જોગવાઈની જોગવાઈ માત્ર તે ક્ષેત્રને જ સ્વીકારે છે જે મુખ્ય જોગવાઈ દ્વારા આવરી લેવામાં આવે છે.તે મુખ્ય જોગવાઈને અપવાદ બનાવે છે જેના માટે તેને પરંતુક તરીકે ઘડવામાં આવી છે

અને અન્ય કોઈ નહીં." લોર્ડ મેકમિલન ઇન મદ્રાસ એન્ડ સધર્ન મહારાટ્ટા રેલવે કંપની વિ.બેઝવાડા મ્યુનિસિપાલિટી [(૧૯૪૪) LR ૭૧ IA ૧૧૩,૧૨૨] એ નીચે મુજબ પરંતુકનું ક્ષેત્ર નિર્ધારિત કર્યું:

"પરંતુકનું યોગ્ય કાર્ય એવા કેસને બાકાત રાખવાનું અને તેની સાથે વ્યવહાર કરવાનું છે જે અન્યથા મુખ્ય કાયદાની સામાન્ય ભાષામાં આવે અને તેની અસર તે કેસ સુધી મર્યાદિત હોય.જ્યાં, વર્તમાન કેસની જેમ, મુખ્ય અધિનિયમની ભાષા સ્પષ્ટ અને અસંદિગ્ધ હોય, ત્યાં મુખ્ય અધિનિયમના અર્થઘટન પર પરંતુકનું કોઈ પરિણામ હોઈ શકતું નથી, જેથી તેની સ્પષ્ટ શરતોમાં જે સ્પષ્ટ રીતે આવે છે તે સૂચિતાર્થ દ્વારા તેને બાકાત કરી શકાય." તેથી પરંતુકનો વિસ્તાર એ છે કે મુખ્ય કાયદાને અપવાદ બનાવવો અને એવી કોઈ વસ્તુને બાકાત રાખવી જે અન્યથા કલમની અંદર હોત.તે એક જ ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે અને જો મુખ્ય કાયદાની ભાષા સ્પષ્ટ હોય તો તેનો ઉપયોગ મુખ્ય કાયદાનો અર્થઘટન કરવાના હેતુ માટે અથવા કાયદાની સ્પષ્ટ રીતે જે કહે છે તે સૂચિતાર્થ દ્વારા બાકાત રાખવા માટે કરી શકાતો નથી, સિવાય કે પરંતુકના શબ્દો એવા હોય કે જે તેની જરૂરી અસર હોય.(કોર્પોરેશન ઓફ સિટી ઓફ ટોરોન્ટો વિ. એટર્ની–જનરલ ફોર કેનેડા [(૧૯૪૬) એસી ૩૨,૩૭].)"

૧૫. આ પરંતુક આગળ જણાવે છે કે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વાણિજ્યિક વિભાગ દ્વારા પસાર કરાયેલા આવા આદેશો સામે અપીલ કરવામાં આવશે, જે ખાસ કરીને સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ના આદેશ XLIII હેઠળ નોંધાયેલા છે અને કલમ

૩૭ આર્બિટ્રેશન એક્ટ. તે તરત જ નોંધવામાં આવશે કે સી. પી. સી. ના આદેશ XLIII હેઠળ જે આદેશોની ખાસ ગણતરી કરવામાં આવી નથી, તેથી તે અપીલપાત્ર રહેશે નહીં અને આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૩૭માં ઉલ્લેખિત અપીલ જ એવી અપીલ છે જે ઉચ્ચ અદાલતના વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગમાં કરી શકાય છે.

૧૬. આમ, જે આદેશ કલમ ૮ હેઠળ પક્ષકારોને આર્બિટ્રેશન માટે સંદર્ભિત કરે છે, જે કલમ ૩૭ (૧) (એ) હેઠળ અપીલપાત્ર નથી, તે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ અપીલપાત્ર રહેશે નહીં. તેવી જ રીતે, કલમની પેટા-કલમો (૨) અને (૩) માં ઉલ્લેખિત અરજીને નકારી કાઢતી અપીલ વિભાગ ૧૬ મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૩૭ (૨) (એ) હેઠળ અને તેથી, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ સમાન રીતે અપીલપાત્ર રહેશે નહીં.

૧૭. અત્યાર સુધી, ખૂબ સારું.જો કે, શ્રી ગિરીની મુખ્ય દલીલ છે કે મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ નો વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં કોઈ ઉલ્લેખ જોવા મળતો નથી અને તેથી, મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ હેઠળ અપીલ ન હોવા છતાં, તે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ હશે.

૧૮. આ પ્રશ્નનો જવાબ આપવા માટે, ફ્યુએર્સ્ટ ડે લૉસન (સુપ્રા) માં ચુકાદાની અરજી કરવી જરૂરી છે.કોર્ટ સમક્ષ કેસોની બેચમાં વિચારણા માટે જે સામાન્ય પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો તે એ હતો કે શું આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ અપીલપાત્ર ન હોવા છતાં, તે હાઈકોર્ટના લેટર્સ પેટન્ટ હેઠળ અપીલને આધિન રહેશે.આ પ્રશ્નના જવાબમાં, આ અદાલતે સત્તામંડળોની સંપૂર્ણ સમીક્ષા કરી અને પછી ફકરા ૩૬માં જણાવ્યું કે, અત્યાર સુધી નોંધાયેલા નિર્ણયોમાં કેટલાક વ્યાપક સિદ્ધાંતો દર્શાવવામાં આવ્યા છે.અમે પેટા–કલમ (vii) માં નિર્ધારિત સિદ્ધાંત સાથે સીધા જ સંબંધિત છીએ, જે નીચે મુજબ છેઃ

> "(vii) ઉપરોક્ત નિયમનો અપવાદ એ છે કે જ્યાં વિશેષ કાયદો સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતા નક્કી કરે છે અને તે ઘટનામાં સામાન્ય કાયદાની પ્રક્રિયાની લાગુ પડતીને પરોક્ષ રીતે બાકાત રાખવામાં આવશે.સ્પષ્ટ જોગવાઈમાં "લેટર્સ પેટન્ટ" શબ્દોનો ઉલ્લેખ અથવા ઉપયોગ કરવાની જરૂર નથી પરંતુ જો જોગવાઈના વાંચન પર તે સ્પષ્ટ છે કે આગળની તમામ અપીલ પર પ્રતિબંધ છે તો લેટર પેટન્ટ અપીલ પર પણ પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવશે." (પાન ૩૫૦ પર)

૧૯. તે કેસમાં આ અદાલત સમક્ષ કરવામાં આવેલી રજૂઆતોમાંથી એક શ્રી ગિરી દ્વારા અમારી સમક્ષ કરવામાં આવેલી સમાન રજૂઆત છે કે કલમ ૩૭ માં "અને અન્ય કોઈ તરફથી નહીં" અભિવ્યક્તિ છે જે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ માં તેની ગેરહાજરીને કારણે સ્પષ્ટ છે. કોર્ટ દ્વારા આનો જવાબ નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યો હતોઃ

“૬૦. તે પણ સ્પષ્ટ છે કે કાયદાનો ભાગ I અને ભાગ II તદ્દન અલગ છે અને તેમાં એવી જોગવાઈઓ છે જે તેમના સંબંધિત ક્ષેત્રોમાં સ્વતંત્ર રીતે કાર્ય કરે છે.કલમ ૨ ના પ્રારંભિક શબ્દો એટલે કે ભાગ ૧ માં વ્યાખ્યા કલમ, તે સ્પષ્ટ કરે છે કે તે વિભાગમાં વ્યાખ્યાયિત શરતો અને અભિવ્યક્તિઓને સોંપેલ અર્થો ફક્ત તે જ ભાગના હેતુ માટે છે. વિભાગ ૪ જે વાંધા લેવાના અધિકારની માફી સાથે સંબંધિત છે તે પણ કાયદાના ભાગ ૧ માટે વિશિષ્ટ છે. ન્યાયિક હસ્તક્ષેપની હદ સાથે સંબંધિત કલમ ૫ પણ કાયદાના ભાગ ૧ માટે વિશિષ્ટ છે. કલમ ૭ જે "આર્બિટ્રેશન એગ્રીમેન્ટ" ને નોંધપાત્ર વિગતવાર વ્યાખ્યાયિત કરે છે તે પણ શબ્દનો અર્થ માત્ર કાયદાના ભાગ ૧ સુધી મર્યાદિત કરે છે. વિભાગ ૮ જ્યાં આર્બિટ્રેશન કરાર હોય અને આ જોગવાઈ પણ એકલા ભાગ ૧ સાથે સંબંધિત હોય ત્યાં પક્ષકારોને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવાની ન્યાયિક સત્તામંડળની સત્તા સાથે વ્યવહાર કરે છે (સંબંધિત જોગવાઈઓ ભાગ ૨ ની અનુક્રમે પ્રકરણ ૧ અને ૨ ની કલમ ૪૫ અને ૫૪ માં સ્વતંત્ર રીતે કરવામાં આવી છે).જ્યાં સુધી ભાગ–૨ના બે પ્રકરણોની વાત છે ત્યાં સુધી ભાગ–૧ની અન્ય જોગવાઈઓ તેમના સ્વભાવથી લાગુ થશે નહીં.

૬૧. એકવાર તે જોવામાં આવે કે કાયદાનો ભાગ I અને ભાગ II તેમના ઉદ્દેશ અને હેતુ અને સંબંધિત યોજનાઓમાં તદ્દન અલગ છે, તે સ્વાભાવિક રીતે અનુસરે છે કે ભાગ I ની કલમ ૩૭ (૧૯૪૦ અધિનિયમની કલમ ૩૯ જેવી) કાયદાનો ભાગ II ની કલમ ૫૦ સાથે તુલનાત્મક નથી. આવું એટલા માટે નથી કારણ કે, શ્રી સુંદરમ દલીલ કરે છે કે કલમ ૩૭ માં કૌંસમાં "અને અન્યમાંથી"

એવા શબ્દો છે જે કાયદાની કલમ ૫૦ માં જોવા મળતા નથી. કલમ ૩૭ અને કલમ ૫૦ તુલનાત્મક નથી કારણ કે તે બે અલગ–અલગ વૈધાનિક યોજનાઓ સાથે સંબંધિત છે.અપીલની જોગવાઈ ધરાવતી કલમ ૩૭ એ ઘણા મોટા માળખાનો એક ભાગ છે, જે ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, સ્થાનિક લવાદ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદને લગતા કાયદાની સંપૂર્ણ શ્રેણી માટેની જોગવાઈઓ ધરાવે છે.બીજી બાજુ કલમ ૫૦માં ખૂબ જ મર્યાદિત માળખામાં અપીલની જોગવાઈ છે, જે ફક્ત ન્યૂયોર્ક કન્વેન્શન એવોર્ડ્સના અમલીકરણ સાથે સંબંધિત છે.એક અર્થમાં, બે વિભાગો, જોકે દરેકમાં અપીલની જોગવાઈ હોય છે, તે અલગ–અલગ કાયદાના છે." (પૃષ્ઠો પર ૩૫૬–૩૫૭) કોર્ટ પછી કાયદાકીય નીતિમાં ગઈ જેના કારણે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ લાગુ કરવામાં આવી. તેમાં જાણવા મળ્યું હતું કે અગાઉના વિદેશી પુરસ્કાર અધિનિયમ હેઠળ, વિદેશી પુરસ્કારની દ્રષ્ટિએ ઔપચારિક હુકમનામું પસાર કરવું પડ્યું હતું, અને એવી શક્યતા હતી કે આવા હુકમનામા પુરસ્કાર અનુસાર વધુ હોઈ શકે છે અથવા ન પણ હોઈ શકે.આ જ કારણ હતું કે વિદેશી પુરસ્કાર અધિનિયમની કલમ ૬ (૨) હેઠળ વિદેશી પુરસ્કાર લાગુ કરવાના હુકમની વિરુદ્ધ પણ અપીલ કરવામાં આવી હતી.જો કે, આર્બિટ્રેશન એક્ટમાં કલમ ૪૯ લાગુ કરીને આને દૂર કરવામાં આવ્યું હતું, જે એક આમૂલ પરિવર્તન લાવે છે જેના દ્વારા વિદેશી એવોર્ડ પોતે જ કોર્ટનો હુકમનામું માનવામાં આવે છે.આવા કિસ્સાઓમાં અપીલને બાકાત રાખવાની બાબતને કાયદાની કલમ ૪૯ દ્વારા રજૂ કરાયેલા કાયદામાં ફેરફારના પ્રકાશમાં સમજવી પડશે (ચુકાદાના ફકરા ૭૪ અને ૭૫ જુઓ).તે

ઉમેરવામાં આવી શકે છે કે ઉપરોક્ત સુધારાએ એવા કિસ્સાઓમાં અપીલનો અધિકાર છીનવીને વિદેશી પુરસ્કારો લાગુ કરવાની પ્રક્રિયાને ઝડપી બનાવી છે જ્યાં એકલ ન્યાયાધીશ વિદેશી પુરસ્કારો લાગુ કરવાની તરફેણમાં નિર્ણય લે છે.

૨૦. અદાલતે યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. મોહિન્દ્રા સપ્લાય કંપની, (૧૯૬૨) ૩ એસસીઆર ૪૯૭ માં આ અદાલતના ચુકાદાની ચર્ચા કરી અને આખરે તારણ કાઢ્યું:

"૮૯. આમ, એ જોવામાં આવે છે કે આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦, તેની શરૂઆતથી અને ૨૦૦૪ સુધી (પી. એસ. સતપ્પન [(૨૦૦૪) ૧૧ એસસીસી ૬૭૨] માં) એક સ્વ-સમાવિષ્ટ કોડ તરીકે રાખવામાં આવ્યો હતો.હવે, જો આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦ને આર્બિટ્રેશન સંબંધિત બાબતો પર સ્વ-સમાવિષ્ટ સંહિતા માનવામાં આવી હતી, તો આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬, જે તેને લાવવા માટે આર્બિટ્રેશન સંબંધિત કાયદાને એકીકૃત કરે છે, તેમાં સુધારો કરે છે અને ડિઝાઇન કરે છે, શક્ય તેટલું, અનસિટ્રલ મોડેલ સાથે સુસંગતતા જાળવી રાખવી જોઈએ.એકવાર એવું માનવામાં આવે કે આર્બિટ્રેશન એક્ટ એક સ્વ-સમાવિષ્ટ કોડ અને સંપૂર્ણ છે, તો પછી તુલઝાપુરકર, જે. ની સ્પષ્ટ અભિવ્યક્તિનો ઉપયોગ કરીને પણ એવું માનવું આવશ્યક છે કે તે તેની સાથે "એક નકારાત્મક આયાત ધરાવે છે કે જે ફક્ત અધિનિયમમાં ઉલ્લેખિત કૃત્યો કરવા માટે સ્વીકાર્ય છે અને તેમાં ઉલ્લેખિત ન હોય તેવા કૃત્યો અથવા વસ્તુઓ કરવા માટે સ્વીકાર્ય નથી".બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, લેટર પેટન્ટ અપીલને સામાન્ય સિદ્ધાંતોમાંથી એકની અરજી દ્વારા બાકાત રાખવામાં આવશે કે

જ્યાં વિશેષ કાયદો સ્વ–સમાવિષ્ટ કોડ નક્કી કરે છે ત્યાં સામાન્ય કાયદાની પ્રક્રિયાની લાગુ પડતીને ગર્ભિતપણે બાકાત રાખવામાં આવશે.

૯૦. આમ, અમે બે અલગ અલગ રીતે લેટર પેટન્ટ અપીલને બાકાત રાખવા અંગેના નિષ્કર્ષ પર પહોંચીએ છીએ; એક, એટલે કે, ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૪૯ અને ૫૦ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલી યોજના અને ૧૯૬૧ના કાયદાની કલમ ૬ હેઠળ અપીલની અગાઉની જોગવાઈમાં તે જે આમૂલ પરિવર્તન લાવે છે તેની સૂક્ષ્મ ધોરણે તપાસ કરીને અને બીજું ૧૯૯૬ના કાયદાની પ્રકૃતિ અને સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને મેક્રો ધોરણે એક સ્વ–સમાવિષ્ટ અને સંપૂર્ણ સંહિતા તરીકે.

૯૧. ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચાઓના પ્રકાશમાં, એવું માનવું આવશ્યક છે કે આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૫૦ હેઠળ અપીલપાત્ર ન હોય તેવા આદેશ સામે કોઈ લેટર પેટન્ટ અપીલ રહેશે નહીં. ”

(પાન ૩૭૧ પર)

૨૧. ફ્યુઅર્સ્ટ ડે લોસન (ઉપરોક્ત) માં આ અદાલતના ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, જે સંસદને જાણ હોવાનું માનવામાં આવે છે કે તેણે ક્યારે આર્બિટ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ, ૨૦૧૫ લાગુ કર્યો હતો, અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે જ્યારે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ માં કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવ્યો ન હતો જ્યારે કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટ અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો, તે સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૫૦ એ આર્બિટ્રેશન સંબંધિત બાબતો પર સ્વ–સમાવિષ્ટ કોડમાં

સમાવિષ્ટ જોગવાઈ છે, અને જે પ્રકૃતિમાં સંપૂર્ણ છે.તેમાં ફ્યુએસ્ટ ડે લૉસન (ઉપરોક્ત) ના ફકરા ૮૯માં ઉલ્લેખિત નકારાત્મક મહત્વ છે કે જેમાં ઉલ્લેખિત ન હોય તેવી અપીલને મંજૂરી નથી.આ કેસ હોવાથી, તે સ્પષ્ટ છે કે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧), વ્યાવસાયિક વિવાદોમાંથી ઉદ્ભવતા અપીલોને લગતી મધ્યસ્થતાની સામાન્ય જોગવાઈ હોવાથી, મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ હેઠળ આવતા કેસોને લાગુ પડશે નહીં.

૨૨. જો કે, હજુ પણ પ્રશ્ન ઊભો થાય છે કે મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૩૭ને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની જોગવાઈમાં સ્પષ્ટ રીતે શા માટે સામેલ કરવામાં આવી હતી, જે સ્વ–સમાવિષ્ટ સંહિતામાં સમાવિષ્ટ અપીલની સમાન રીતે વિશેષ જોગવાઈ છે, જે કોઈ પણ સંજોગોમાં વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) ની બહાર હશે. એક જવાબ એ છે કે આ ખૂબ જ કાળજીપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હતું.બીજો જવાબ એ હોઈ શકે છે કે કલમ ૩૭ પોતે આર્બિટ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ, ૨૦૧૫ દ્વારા સુધારવામાં આવી હતી, જે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ તરીકે તે જ દિવસે અમલમાં આવી હતી, સંસદે તેના વિવેકમાં વિચાર્યું હતું કે, એ વાત પર ભાર મૂકવો જરૂરી છે કે સુધારેલી કલમ ૩૭ને વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) માં સમાવિષ્ટ સામાન્ય જોગવાઈ પર પ્રાધાન્ય હશે. સંજોગવશાત, ૨૦૧૫ના સુધારામાં આર્બિટ્રેશન એક્ટમાં અપીલપાત્ર આદેશોની શ્રેણીમાં વધુ એક શ્રેણી રજૂ કરવામાં આવી હતી, એટલે કે, એક એવી શ્રેણી જ્યાં કલમ ૮ હેઠળ પક્ષોને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવાનો ઇનકાર કરતો આદેશ આપવામાં આવે છે. _સંસદને

એ હકીકત પર ભાર મૂકવો જરૂરી લાગ્યો હશે કે કલમ ૮ હેઠળ પક્ષકારોને મધ્યસ્થતા માટે સંદર્ભિત કરવાનો આદેશ કલમ ૩૭ (૧) (એ) હેઠળ અપીલપાત્ર નથી અને તેથી, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ અપીલપાત્ર રહેશે નહીં. કલમ ૩૭નો સમાવેશ કરવાનું અંતિમ કારણ ગમે તે હોય _, ફ્યુએર્સ્ટ ડે લોસન (ઉપરોક્ત) માં ચુકાદાના નિર્ણયનો ગુણોત્તર લાગુ થશે, અને આમ હોવાથી, આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ માત્ર કલમ ૫૦ની કવાયતને અનુસરવી પડશે.

૨૩. આ, હકીકતમાં, કલમ ૫૦ ની ભાષામાંથી જ અનુસરે છે.વિદેશી પુરસ્કારોના અમલીકરણના તમામ આર્બિટ્રેશન કેસોમાં, કલમ ૫૦ જ અપીલ પૂરી પાડે છે.અપીલ માટે જોગવાઈ કર્યા પછી, અપીલનું મંચ "આવા આદેશોની અપીલ સાંભળવા માટે કાયદા દ્વારા અધિકૃત અદાલત પર" છોડી દેવામાં આવે છે.તેથી, કલમ ૫૦ને યોગ્ય રીતે વાંચવાનો અર્થ એ થશે કે જો અપીલ ઉપરોક્ત જોગવાઈ હેઠળ હોય, તો જ કલમ ૧૩ (૧) લાગુ થશે.

૨૪. હકીકતમાં, સુમિતોમો કોર્પોરેશન વિ. માં. સીડીસી ફાઇનાન્શિયલ સર્વિસીસ (મોરેશિયસ) લિમિટેડ અને અન્યો ઓઆરએસ., (૨૦૦૮) ૪ એસસીસી ૯૧, આ અદાલતે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦ અને અન્યો કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ની કલમ ૧૦ (૧) (એ) અને અન્યો ૧૦એફને એવી માન્યતા આપી હતી કે એકવાર કલમ ૫૦માં અપીલની જોગવાઈ કરવામાં આવે, તો આવી અપીલની સુનાવણી માટે કાયદા દ્વારા અધિકૃત અદાલત પછી કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૦ (૧) (એ) અને અન્યો ૧૦એફમાં જોવા મળશે.

વર્તમાન કેસ આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૫૦નું સમાંતર ઉદાહરણ છે જે અપીલ માટે જોગવાઈ કરે છે, અને અન્યો કોમર્શિયલ કોર્ટ એક્ટની કલમ ૧૩ (૧) આવી અપીલ માટે મંચ પ્રદાન કરે છે. માત્ર, વર્તમાન કેસમાં, મધ્યસ્થતા અધિનિયમની કલમ ૫૦ હેઠળ કોઈ અપીલ ન હોવાથી, તેના માટે કોઈ મંચ પ્રદાન કરી શકાતો નથી.

૨૫. અરુણ દેવ ઉપાધ્યાય વિરુદ્ધ ઈન્ટિગ્રેટેડ સેલ્સ સર્વિસ લિમિટેડ, (૨૦૧૬) ૯ એસ. સી. સી. ૫૨૪ ૫૩૭ માં આ અદાલતના તાજેતરના ચુકાદાને બંને પક્ષોના વકીલે સમર્થન આપ્યું હતું.હકીકતો પર, આ કેસમાં, એકલ ન્યાયાધીશે અપીલકર્તાઓની તરફેણમાં વિદેશી ચુકાદો લાગુ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.સામાવાળાઓ તે કેસમાં, દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે ૧૯૮૬ના મહારાષ્ટ્ર અધિનિયમ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને નાબૂદ કરવાને ધ્યાનમાં રાખીને સિંગલ જુ ડીજે તરફથી અપીલ માન્ય નથી.ફ્યુએર્સ્ટ ડે લોસન (ઉપરોક્ત) ને અનુસરીને આ અદાલતે ઉપરોક્ત દલીલને નીચેની શરતોમાં ફગાવી દીધીઃ

> “૨૫. ઉપરોક્ત જોગવાઈ સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે એક મંચ એટલે કે વાણિજ્યિક અપીલ વિભાગ બનાવવામાં આવ્યો છે.૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦ (૧) (બી) અપીલની જોગવાઈ કરે છે.૨૩–૧૦–૨૦૧૫ પર અમલમાં આવેલા કાયદા દ્વારા કલમ ૫૦ (૧) (b) માં સુધારો કરવામાં આવ્યો નથી.આમ,

> ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦ (૧) (બી) હેઠળ ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ અપીલ કરી શકાય છે.

૨૬. આ રીતે વિશ્લેષણ કરવામાં આવે તો આપણને જાણવા મળે છે કે ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦ (૧) (બી) હેઠળ વિદ્વાન સિંગલ જજનો વિવાદિત ચુકાદો [ઇન્ટિગ્રેટેડ સેલ્સ સર્વિસીસ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ડી. એમ. સી. મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્ટ્સ લિમિટેડ, ૨૦૧૬ એસ. સી. સી. ઓનલાઇન બોમ ૪૪૫૫] હાઈકોર્ટની મૂળ બાજુએ પસાર કરવામાં આવ્યો છે.જો કે, કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ, એકલ ન્યાયાધીશે નિર્ણય લીધો છે.કલમ ૧૩ લેટર્સ પેટન્ટ હેઠળ અપીલ પર પ્રતિબંધ મૂકે છે સિવાય કે ૧૯૯૬ના અધિનિયમ હેઠળ અપીલ કરવામાં આવે. આવી અપીલ કાયદાની કલમ ૫ હેઠળ આપવામાં આવી છે. જો ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦માં અપીલની જોગવાઈ ન હોત તો લેટર પેટન્ટ અપીલનો ઉપયોગ કરી શકાયો ન હોત.પરંતુ તે અપીલની જોગવાઈ કરે છે.કાયદાની કલમ ૫ અને ૧૩ અને ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦નું નિરીક્ષણ વાંચન, જે હજુ સુધી સુધારવામાં આવ્યું નથી, તે અનિવાર્ય નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જાય છે કે લેટર પેટન્ટ અપીલ ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ જાળવવા યોગ્ય છે.તેને ૧૯૯૬ના કાયદાની કલમ ૫૦ (૧) (બી) હેઠળ અપીલ તરીકે ગણવી પડશે અને ઉપરોક્ત માપદંડોની અંદર ચુકાદો આપવો પડશે."

૨૬. નોંધવું અગત્યનું છે કે તે કલમ ૫૦ છે જે અપીલની જોગવાઈ કરે છે, અપીલના વિષયને ધ્યાનમાં રાખીને લેટર્સ પેટન્ટ નહીં.ઉપરાંત, અપીલનો

ચુકાદો માત્ર કલમ ૫૦ના માપદંડોમાં જ કરવો પડશે.સાથે સાથે, જ્યાં કલમ ૫૦ અપીલને બાકાત રાખે છે, ત્યાં આવી કોઈ અપીલ કરવામાં આવશે નહીં.

૨૭. આ કેસને ધ્યાનમાં રાખીને, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૨૧ના આધારે શ્રી ગિરીની દલીલોની જાહેરાત કરવી બિનજરૂરી છે. કલમ ૨૧ ત્યારે જ લાગુ થશે જ્યારે કલમ ૧૩ (૧) પ્રથમ સ્થાને લાગુ થશે, જે અહીં ઉપર આપેલા કારણોસર લાગુ કરી શકાતી નથી. તેવી જ રીતે, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૧ના આધારે અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન વકીલની દલીલોની જાહેરાત કરવી બિનજરૂરી છે.

૨૮. આ બાબતને થોડા અલગ દ્રષ્ટિકોણથી જોઈ શકાય છે.બંને કાયદાના ઉદ્દેશોને જોતાં, તે સ્પષ્ટ છે કે આર્બિટ્રેશન પોતે જ પક્ષો વચ્ચેના વિવાદોનું ઝડપી નિરાકરણ છે.તેવી જ રીતે, જો ભારતને આંતરરાષ્ટ્રીય સમુદાયમાં વ્યાપારી રીતે સમાન ભાગીદાર તરીકે રહેવાનું હોય તો વિદેશી પુરસ્કારોનો અમલ શક્ય તેટલી વહેલી તકે થવો જોઈએ.હકીકતમાં, વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમના અમલીકરણ માટેનું કારણ એ છે કે મોટી રકમ સાથે સંકળાયેલા વ્યાવસાયિક વિવાદોનો ઝડપથી નિર્ણય લેવો જોઈએ.બંને કાયદાઓના ઉદ્દેશોને ધ્યાનમાં રાખીને, જો આપણે વધારાની અપીલ પ્રદાન કરીએ, જ્યારે કલમ ૫૦ વિદેશી પુરસ્કારોને ઝડપથી લાગુ કરવા માટે અપીલને દૂર કરે છે, ત્યારે અમે આર્બિટ્રેશન એક્ટ અને વ્યાપારી અદાલતોને ફેરવીશું. તેમના માથા પર કાર્ય કરો.એ સાચું છે કે, જો ભારતમાં લાગુ કરવાના વિદેશી ચુકાદામાં સમાવિષ્ટ રકમ એક કરોડ રૂપિયાથી ઓછી હોય અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયના એક જ ન્યાયાધીશે આવા

ચુકાદાને લાગુ કરવાનો હોય, તો વિદેશી ચુકાદાના ઝડપી અમલના ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને કોઈ અપીલ કરવામાં આવશે નહીં.જો કે, જો તે જ સંજોગોમાં, વિદેશી એવોર્ડ ₹૧ કરોડ કે તેથી વધુ માટે હોય, જો અપીલકર્તાઓ સાચા હોય, તો વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) હેઠળ અપીલ કરીને આવા એવોર્ડના અમલીકરણમાં વધુ વિલંબ થશે. આવું કોઈપણ અર્થઘટન વાહિયાતપણું તરફ દોરી જશે અને તે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના ઉદ્દેશ્યની સીધી વિરુદ્ધ હશે., રૂ. ૧ કરોડ અને તેથી વધુની રકમ સાથે સંકળાયેલા વ્યાપારી પ્રકૃતિના વિવાદોનું ઝડપી નિરાકરણ.આ કારણોસર પણ, અમને લાગે છે કે વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) નો અર્થ અધિનિયમ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુ અનુસાર થવો જોઈએ. વાણિજ્યિક અદાલતો અધિનિયમની કલમ ૧૩નું કોઈપણ બાંધકામ, જે વિદેશી ચુકાદાના ઝડપી અમલીકરણને બદલે વધુ વિલંબ તરફ દોરી જશે, તેથી તેને ટાળવું જોઈએ.બંને કાયદાઓના સુમેળભર્યા નિર્માણના સિદ્ધાંતને લાગુ કરવા પર પણ, તે સ્પષ્ટ છે કે તેઓ વિશેષ કાયદા એટલે કે આર્બિટ્રેશન એક્ટને અસર આપીને શ્રેષ્ઠ રીતે સુસંગત છે, વધુ સામાન્ય કાયદા, એટલે કે વ્યાપારી અદાલતો અધિનિયમ, જે આર્બિટ્રેશન સિવાયના ક્ષેત્રોમાં કામ કરવા માટે છોડી દેવામાં આવે છે.

૨૯. તેથી, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના અપીલ રદ કરવામાં આવે છે.

(આર. એફ. નરીમન, ન્યાયમુર્તિ)

(નવીન સિન્હા, ન્યાયમુર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*